

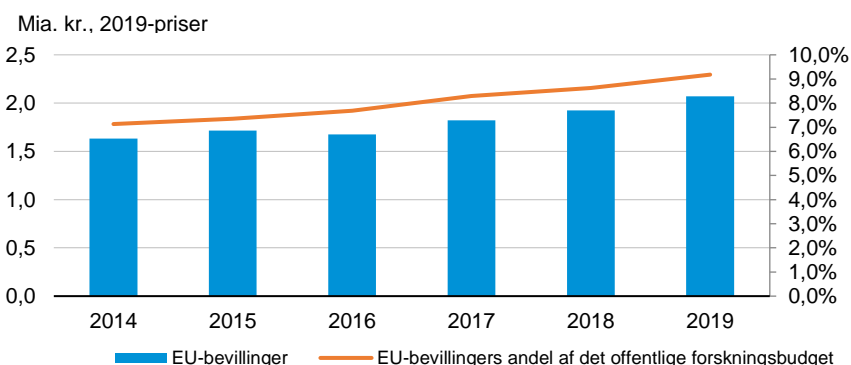
Topskat på EU-forskningsmidler

Danske virksomheder og universiteter får ingen gevinst af at være dygtige nok til at få konkurrenceudsatte forskningsmidler fra EU. Hver gang, der hjemtages midler fra EU, bliver forskningsbevillingerne på finansloven modregnet tilsvarende. Det er en uhensigtsmæssig incitamentsstruktur, som resulterer i en modregning på flere hundrede millioner kroner årligt på bevillingerne til forskning og udvikling.

Danske virksomheder og universiteters hjemtag fra EU's forskningsprogrammer er steget med næsten 27 pct. fra 2014 til 2019. EU-hjemtaget udgør i 2019 over 9 pct. af det offentlige forskningsbudget. Det er en stor succes. Udfordringen er dog, at man fra statens side modregner hjemtaget fra EU i det statslige forskningsbudget. Det betyder, at når danske virksomheder og universiteter lykkes

EU fylder mere i det offentlige forskningsbudget

EU-bevillingerne er steget siden 2014 både i kr. og i andel

Kilde: Danmarks Statistiks statistikbank, FOUBUD, og DIs egne beregninger

med at hjemtage midler fra EU, vil der være færre midler til statslig finansieret forskning.

Det statslige forskningsbudget (finanslovsbevillinger) er en del af det offentlige forskningsbudget, som også omfatter bl.a. prognoser for de regionale og kommunale forskningsudgifter og forventet EU-hjemtag. Prognosen for EU-hjemtaget omfatter både det hjemtag, som de private virksomheder formår at få samt det offentlige hjemtag - altså de projekter, hvor de danske universiteter formår at hjemtage EU-midler.

Siden 2016 har det offentlige forskningsbudget været fastlagt til at udgøre 1 pct. af BNP. Når f.eks. det forventede EU-hjemtag er steget, har det været fast praksis, at forskningsreserven bliver reduceret tilsvarende. Forskningsreserven er en del af finanslovsforhandlingerne og udmøntes hovedsageligt til Danmarks Innovationsfond, udviklings- og demonstrationsprogrammer og Danmarks Frie Forskningsfond.

Danske virksomheder og universiteter bliver således fuldt modregnet, når de hjemtager midler fra EU, ved færre statslige midler til f.eks. Danmarks Innovationsfonds forskningsprojekter. Det hæmmer lysten til at deltage i EU's forskningsprogrammer. Det kan skade dansk forskning, da virksomheder og universiteter i mindre grad får viden fra andre europæiske lande.

En løsning kan være den model, som bliver gældende, når Danmark skal opgøre sine forsvarsudgifter til NATO. Vi har forpligtet os til et bidrag på 2 pct. af BNP. De 2 pct. bliver opgjort på baggrund af en masse forskellige udgifter til f.eks. løn, materiale og EU-bidrag. Men omvendt i forhold til forskning bliver hjemtag for EU inden for dette område ikke modregnet i opgørelsen af de 2 pct.

Brugte man samme mekanisme til forskningsbudgettet, som det er aftalt med opgørelsen af de forsvarsrelaterede udgifter til NATO, ville det i 2019 betyde, at danske forskningsmiljøer, virksomheder såvel som forskere ville have haft ca. 400 mio. kr. mere til forskning og udvikling. Det svarer til, at f.eks. Danmarks Innovationsfond kunne have givet bevilling til yderligere 30 forskningsprojekter i 2019. Danmarks Innovationsfond giver bevillinger til omkring 50-60 forskningsprojekter om året.

Hvis regeringen ønsker at øge det danske EU-hjemtag inden for forskning og udvikling, er der behov for at ændre incitamentsstrukturen, så den statslige forskning ikke bliver økonomisk modregnet, når virksomheder, universiteter og forskere er gode og dygtige nok til at få midler fra EU.

Metode og antagelser

Det samlede danske EU bidrag udgør ca. 1,8 pct. af EU's samlede budget i 2019. Da EU's samlede budget fordeles på en række områder, herunder forskning og udvikling, kan det antages, at Danmarks bidrag til Horizon2020-budgettet ligeledes er 1,8 pct.

EU's budget til Horizon2020 for 2019 er på 12.2 mia. €, svarende til 91,5 mia. kr. Ved at anvende Danmarks bidrag på 1,8 pct., giver det en beregnet dansk andel af Horizon2020-budgettet på 1,6 mia. kr.

Danmarks Statistik har til det offentlige forskningsbudget for finanslovsforslaget for 2019 anvendt et forventet EU-hjemtag på 2,0 mia. kr.

Dermed medregnes 0,4 mia. kr. mere i det offentlige forskningsbudget, end Danmark sendte med til Horizon 2020.